

תנ"ך לעולים חדשים

הוראות

א. משך הבחינה : שעתיים וחצי

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה : בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון	—	(28x2)	—	56	נקודות
פרק שני	—	(28x1)	—	28	נקודות
פרק שלישי	—	(16x1)	—	16	נקודות
סך הכול	—			100	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש : תנ"ך עברי שלם בלי פירושים ובלי תוספות

מותר להשתמש בתנ"ך מתורגם

מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות

מותר להשתמש במילון לועזי- עברי/עברי לועזי ..

ד. הוראות מיוחדות : (1) אין להעתיק את השאלה ; כתבו את מספרה בלבד.

(2) יש להתרכז בנושא. שימו לב לכתיב ולפיסוק.

כתבו במחברת הבחינה בלבד, רשמו "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.

כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

/המשך בעמוד הבא/

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון- בראשית (56 נקודות)

ענו על שתיים מן השאלות 1-3 (לכל שאלה 28 נקודות)

בכל שאלה שבחרתם, ענו על כל הסעיפים (לסעיף א - 8 נקודות, לסעיפים ב- ג 10 נקודות)

1. קראו בראשית, פרק י"ח, פסוקים י"ז – ל"ג.

א. קראו פסוקים י"ז- כ'.

(1) הסבירו מדוע מחליט ה' לשתף את אברהם בהחלטתו הגורלית על סדום, וכיצד מגיב אברהם על דברי ה'.
(4 נקודות)

(2) מהו הייעוד (=התכנון לעתיד) של אברהם על פי דברי ה'? הסבירו כיצד אברהם מקיים את ייעודו לפי המסופר בפסוקים אלה. (4 נקודות)

ב. קראו פסוקים כ"ג- כ"ד .

(1) אברהם מעיד על צדקתו של ה' בפסוקים י"ז- כ"א, אם כך ממה חושש אברהם בדבריו " האף תספה צדיק עם רשע"? (4 נקודות)

(2) יש הטוענים כי יש סתירה בין עקרון הצדק שבפסוק כ"ג, ובין עיקרון הצדק שבפסוק כ"ד. הסבירו טענה זו.
(6 נקודות)

ג. קראו פסוקים כ"ג – ל"ב.

(1) הדגימו שני אמצעים שאברהם משתמש בהם כדי לשכנע את ה' לשנות את החלטתו, והסבירו כיצד כל אחד מהם משרת את אברהם במשימתו זו. (6 נקודות)

(2) אברהם פונה בתביעותיו לאלוהים באומץ לב וללא פחד. הביאו שתי דוגמאות והסבירו את דבריכם. (4 נקודות)

2. קראו בראשית, פרק כ"א, פסוקים ט'- כ"א .

א.

(1) מדוע שרה דורשת לגרש את ישמעאל ומהי תגובתו של אברהם לדרישה זו? (4 נקודות)

(2) מדוע הדרישה של שרה מוצדקת בעיני ה', וכיצד הוא מרגיע את אברהם? (4 נקודות)

ב. הכינויים שמכונה בהם ישמעאל בפסוקים ט'- י"ג, מגלים את היחס של הדמויות אליו. פרטו שלושה כינויים

והסבירו לפיהם את היחס לישמעאל. (10 נקודות)

ג.

(1) קראו פסוקים ט"ו – י"ט. בפסוקים אלה מתואר הקושי הפיזי והקושי הרגשי של הגר שהולכת לאיבוד עם

בנה במדבר. הדגימו כל קושי, והסבירו את דבריכם. (6 נקודות)

(2) דברי אלוהים להגר כוללים מענה למצוקה הפיזית והבטחה לעתידו של בנה. הדגימו את שני חלקי הקביעה

הזו, והסבירו את דבריכם. (4 נקודות)

3. קראו בראשית, פרק ל"ח, פסוקים י"א- כ"ו.

א.

(1) יהודה מגלה יחס בלתי הוגן כלפי תמר לאחר מות שני בניו, יחד עם זאת ניתן להבין את מניעיו. בס"ס והסבירו

את שני חלקי הטענה. (4 נקודות)

(2) כיצד פועלת תמר להקים זרע לבעלה המת? הדגימו והסבירו את דבריכם. (4 נקודות)

ב.

(1) על פי הפסוקים, מצד אחד תמר כפופה לנורמות של החברה שבה היא חיה, ומצד אחר היא

מפרה אותן. בס"ס את שני חלקי הטענה על הכתוב והסבירו את דבריכם. (6 נקודות)

(2) קראו גם רות, פרק ג', פסוקים ז'- י"ד; ופרק ד', פסוק י"ג. לשתי הנשים רות ותמר מטרה משותפת. לדעתכם,

מי משתי הנשים נועזת יותר בדרך שבה פעלה להשיג את מבוקשה, רות או תמר? הסבירו את דבריכם, ובסו

אותם על הכתוב. (4 נקודות)

ג.

(1) קראו פסוק כ"א – כ"ד. מדוע לדעתכם, תמר לא מגלה ליהודה שהיא מעוברת (=בהריון) ממנו?

הסבירו את דבריכם. (4 נקודות)

(2) יהודה מגלה הגינות (=הוגן) ויושרה (=יושר) כלפי תמר בפסוקים כ"ה – כ"ו. בסו טענה זו על הכתוב והסבירו

את דבריכם. (6 נקודות)

פרק שני- שמות (28 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 4-5.

בשאלה שבחרת, ענה על כל הסעיפים (לסעיף א - 8 נקודות, לסעיפים ב- ג 10 נקודות)

4. קראו שמות, פרק ב', פסוקים י"א – י"ז.

א.

תארו את שלושת הסכסוכים (= מריבות) בהם היה מעורב משה, את תגובתו ואת ההשלכות בכל אחד מהם.

הסבירו ובססו את דבריכם על הכתוב. (8 נקודות)

ב.

(1) בשלושת הסכסוכים בהם מעורב משה בפסוקים י"א, י"ג, י"ז, הוא מגלה עוז רוח (= אומץ לב) ורדיפה אחר

הצדק. הדגימו כיצד באות לידי ביטוי שתי התכונות המאפיינות האלה בשניים מהפסוקים, והסבירו את דבריכם. (6 נקודות)

/המשך בעמוד הבא/

(2) יש הטוענים, כי תכונות אלה של עוז רוח ורדיפה אחר הצדק המאפיינות את משה, מוכיחות כי משה ראוי

להיות מנהיגו של העם. הסבירו לדעתכם כיצד. (4 נקודות)

ג.

(1) משה הגדל בבית פרעה חש הזדהות וקרבה אל אחיו ובאותה עת חש תחושת זרות וניכור מסביבתו. הביאו שתי

דוגמאות לכך והסבירו אותן. (6 נקודות)

(2) הסבירו לדעתכם, כיצד הגידול של משה בבית פרעה, מכשיר אותו לתפקד כמנהיג העם. (4 נקודות)

5. קראו שמות, פרק ל"ג, פסוקים א'-ט"ז.

א. קראו פסוקים א'-ז'.

(1) הכעס של ה' על העם בעקבות חטא העגל מוביל לשתי החלטות. ציינו מהן, והסבירו כיצד הן מסמלות את

הריחוק בין ה' והעם. (4 נקודות)

(2) כיצד העם מפרש את ההחלטות של אלוהים ומהי תגובתו? (4 נקודות)

ב. קראו פסוקים ז'-י"א

(1) מהי דרך ההתקשרות החדשה בין ה' והעם וכיצד היא נעשית? (6 נקודות)

(2) "ודבר ה' אל משה פנים אל פנים כאשר ידבר איש אל רעהו.." (פסוק י"א) הסבירו מה מאפיין את השיח בין

ה' למשה בשני חלקי הפסוק, וכיצד הוא מעיד על מעמדו המיוחד של משה. (4 נקודות)

ג. קראו פסוקים י"ב-ט"ז.

(1) משה מודע למעמדו המיוחד אצל ה', ומבקש מה' לעשות למען העם. מהי בקשתו של משה בפסוק י"ג, וכיצד

בקשה זו יכולה לסייע בחידוש הקשר בין ה' לעם? (6 נקודות)

(2) משה בפסוקים ט"ז-י"ז, מנמק את בקשתו כי ה' ילווה את העם. מהו הנימוק, וכיצד הוא יכול לסייע

בחידוש הברית בין ה' לעמו? (4 נקודות)

/המשך בעמוד הבא/

פרק שלישי- נושאי הבחירה (16 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 6-10 (לכל שאלה – 16 נקודות)
בשאלה שבחרתם ענה על סעיף א חובה (8 נקודות), ועל אחד מן הסעיפים ב-ג (8 נקודות)

שיבת ציון

6. קראו יחזקאל, פרק ל"ז, פסוקים ט"ו –כ"ח.

ענו על סעיף א- (חובה).

א.

מצב העם ישתנה בעתיד בתחומים הבאים : בתחום המדיני, בתחום החברתי, בתחום הדתי ובתחום המוסרי.
בחרו שני תחומים והביאו לכל אחד מהתחומים שבחרתם ראיה, והסבירו אותה. (8 נקודות)

ענו על אחד מהסעיפים ב- ג.

ב. קראו פסוקים ט"ו ו-כ"ד .

(1)השורש א-ח-ד מופיע במשמעויות שונות. ציינו שני ביטויים שבהם מוזכר השורש א-ח-ד והסבירו את משמעותו

בכל אחד מהם. (4 נקודות)

(2) מהו המסר המובע באמצעות השימוש בשורש זה? (4 נקודות)

ג.

(1)בנבואות רבות מתבקש הנביא לעשות מעשה סמלי, המהווה משל ולאחריו הנבואה המהווה נמשל. הסבר

מהו המעשה הסמלי שמתבקש הנביא לעשות ומהו הנמשל למעשה זה. (4 נקודות)

(2) מהו המסר המובע באמצעות משל זה? (4 נקודות)

נביא ונבואה

7. קראו ירמיהו, פרק א', פסוקים ד' –י"ט.

ענו על סעיף א- (חובה)

א. קראו פסוקים ד' – ט'.

על פי פסוקים אלה הנביא מנסה להתחמק מהשליחות שהטיל עליו ה', בעוד ה' מעודד אותו לקבל אותה על עצמו.

הביאו והסבירו שני טיעונים של הנביא, ושתי תשובות של ה' לטיעונים אלה. (8 נקודות)

/המשך בעמוד הבא/

ענו על אחד מהסעיפים ב- ג.

ב. קראו פסוקים י"א- י"ט .

(1) הביאו והסבירו דוגמא אחת לדימוי, והסבירו כיצד הוא תורם להעברת המסר. (4 נקודות)

(2) הביאו והסבירו דוגמא אחת למראה סמלי, והסבירו כיצד הוא תורם להעברת המסר. (4 נקודות)

ג. שליחותו של הנביא נושאת אופי לאומי ואופי אוניברסאלי.

(1) הביאו והסבירו דוגמא אחת לנבואה שתופנה ליהודה, ודוגמא אחת לנבואה שתופנה לעמים האחרים.

(4 נקודות)

(2) מהי התפיסה התיאולוגית (=דתית), העולה מהנבואות המתייחסות גם לעמים אחרים? (4 נקודות)

חוק וחברה

8. קראו ספר במדבר, פרק ל"ה, פסוקים ט'- ל"ד.

ענו על סעיף א - (חובה)

א. קראו פסוקים ט"ז- כ"ג.

(1) הכתוב מבחין בין רוצח בשגגה ורוצח במזיד על פי שני קריטריונים : מערכת היחסים שבין הרוצח לבין הנרצח,

ואופן ההריגה. הביאו ראיה אחת לכל קריטריון, והסבירו אותה. (4 נקודות)

(2) מה תפקיד העדה על פי פסוק כ"ד ומה תפקידה על פי פסוק כ"ה? (4 נקודות)

ענו על אחד מהסעיפים ב- ג.

ב. קראו פסוקים י"ט- ל"ד.

(1) קראו פסוקים י"ט- כ"ה. הסבירו את תפקידו של גואל הדם במקרה של רצח, וכיצד החברה מגבילה אותו

במקרה של רצח בשגגה? (4 נקודות)

(2) בפסוקים ל"א- ל"ד, האם ערך חיי אדם עומד מעל כל ערך או שיקול אחר? הדגימו והסבירו את דבריכם.

(4 נקודות)

/המשך בעמוד הבא/

ג. קראו פסוקים י"א-י"ב, ו כ"ד- ל"ד.

(1) קראו פסוקים י"א-י"ב, כ"ד- כ"ח. על פי פסוקים אלה, האם תפקידה של עיר המקלט להגן על הרוצח

בשוגג או להענישו? הסבירו ובססו את דבריכם. (4 נקודות)

(2) קראו פסוקים י"ט- ל"ד. כיצד מתמודד החוק עם הסתירה (= הניגוד) שבין היתר (= מותר) נקמת הדם לבין

הערך העליון של חיי אדם? הדגימו והסבירו את דבריכם. ((4 נקודות)

מזמורי תהילים

9. קראו תהילים, פרק ח'.

ענו על סעיף א - (חובה)

א. מזמור ח' נחשב לשיר הלל לגדולת ה'.

הביאו שלוש דוגמאות לגדולת ה' במזמור, והסבירו כיצד באה לידי ביטוי גדולת ה' בכל אחת מהדוגמאות שהבאתם. (8 נקודות)

ענו על אחד מהסעיפים ב- ג.

ב. המזמור מתאר את האדם באמצעות תיאורים מנוגדים.

(1) הביאו שני תיאורים מנוגדים בהם מתואר האדם במזמור והסבירו אותם. (4 נקודות)

(2) קראו גם בראשית, פרק א', פסוקים כ"ו- כ"ח. הסבירו איזה תיאור במזמור ח', בא לידי ביטוי בבראשית א'

פסוקים כ"ו כ"ח. בססו את דבריכם והסבירו אותם. (4 נקודות)

ג.

כיצד תפארת שלטונו של האדם בבריאה, מוסיפה לגדלותו של ה'? הביאו שתי דוגמאות לכך מהמזמור והסבירו

אותן. (8 נקודות)

/המשך בעמוד הבא/

ספרות החכמה - הרהורים על החיים

10. קראו קהלת, פרק א'.

ענו על סעיף א - (חובה)

א. קראו פסוקים א'- ז'.

(1) הטענה של קהלת בפסוקים ב'- ג', מעוררת קושי בהכללת ספר קהלת בין ספרי המקרא. הדגימו

והסבירו דבריכם. (4 נקודות)

(2) הסבירו כיצד משתמש קהלת בתופעות הטבע כדי לחזק את טענתו בפסוקים ב'- ג'. (4 נקודות)

ענו על אחד מהסעיפים ב- ג.

ב. קראו פסוקים ח'- י"א.

(1) הסבירו כיצד מהווה טענת קהלת בפסוק י"א ראייה נוספת לקביעתו בפסוקים ב'- ג'. (4 נקודות)

(2) הסבירו מדוע ספר קהלת עצמו הוא ראייה המלמדת כי טענתו בפסוק י"א אינה תמיד נכונה. (4 נקודות)

ג. קראו פסוקים י"ב - י"ח.

(1) הביאו שתי ראיות מן הכתוב והסבירו כיצד הן מלמדות שקהלת חשב שהחכמה אינה טובה לאדם.

(4 נקודות)

(2) הסבירו את הנימוק שמציג קהלת להוכחת טענתו שהחכמה אינה טובה לאדם. (4 נקודות)

בהצלחה!